

11. 10. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nařízení EU proti odlesňování

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 ze dne 31. května 2023 o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010, označované též jako EUDR, si klade za cíl zejména minimalizovat odlesňování a znehodnocování půdy i lesů, ale i zajišťovat důslednější respektování právních předpisů států produkce. Nařízení by mělo vstoupit v účinnost 30. prosince 2024, nicméně 2. října 2024 Evropská komise navrhla posunutí začátku platnosti Nařízení o dvanáct měsíců.

[Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2023/1115 ze dne 31. května 2023 o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení \(EU\) č. 995/2010](#), označované též jako **EUDR** (dále „EUDR“ nebo „Nařízení“), které si zejména klade za cíl minimalizaci odlesňování a znehodnocování půdy i lesů, ale i zajištění důslednějšího respektování právních předpisů států produkce by mělo **vstoupit 30. prosince 2024 v účinnost**, nicméně [2. října 2024 Evropská komise navrhla posunutí začátku platnosti Nařízení o dvanáct měsíců](#). Návrh ještě musí projít (zrychleným) legislativním procesem.

Cílů EUDR by mělo být dosaženo prostřednictvím přísné regulace obchodu s **tzv. relevantními komoditami**, resp. **relevantními produkty**, která se dotkne řady entit v rámci i mimo EU.

Relevantní komodity a relevantní produkty

Relevantní komoditou, na kterou se EUDR vztahuje, je:

- kakao;
- káva;
- dřevo;
- skot;
- palma olejná;
- kaučuk; a
- sója.

Relevantním produktem je pak takový produkt, který obsahuje výše uvedené relevantní komodity, který byl vyroben za jejich použití, popř. který byl relevantní komoditou krmem a který je zároveň uveden v [Příloze I EUDR](#), jedná se např. o

- maso a jiné přípravky ze skotu,
- kůži ze skotu
- čokoládu,
- praženou kávu nebo bez kofeinu,
- některé oleje a kyseliny,
- výrobky z kaučuku,
- sójové výrobky,
- dřevo a výrobky ze dřeva,
- papír,
- tištěné knihy,

- noviny,
- montované stavby ze dřeva.

Podmínky stanovené EUDR se budou týkat relevantních produktů bez ohledu na to, zda obsažená relevantní komodita byla vyprodukována v EU nebo mimo EU a bez ohledu na to, zda obsažená relevantní komodita již byla dříve uvedena na trh EU či nikoli.

Hospodářské subjekty, obchodníci

Povinné subjekty, na které dopadají povinnosti dle EUDR se dělí na *hospodářské subjekty a obchodníky*. Dále se jejich povinnosti kategorizují podle velikosti podniku stanoveného dle [Doporučení Komise 2003/361 k definici malých a středních podniků](#). **Hospodářským subjektem** je každá fyzická i právnická osoba, která v rámci obchodní činnosti **uvádí relevantní produkty na trh EU** (tedy, je osobou, která konkrétní kus produktu jako první dodá na trh EU) **nebo je z trhu EU vyvází**. **Obchodníkem** je oproti tomu fyzická nebo právnická osoba, odlišná od hospodářského subjektu, která **v rámci obchodní činnosti dodává relevantní produkty na trh EU** (tedy opětovně zpřístupňuje – např. distribuuje – kusy produktů, které se na trhu EU již vyskytují). Obchodní činnost ani jednoho ze subjektů nemusí být činěna za úplatu. Zařazení povinného subjektu do správné kategorie je klíčové pro určení, jaké povinnosti dle EUDR daný subjekt má. Většina povinností dle EUDR je totiž kladena na hospodářský subjekt, nicméně platí, že není-li obchodník malým ani středním podnikem dle Doporučení Komise, hledí se na něj jako na hospodářský subjekt a má i stejné povinnosti.

Povinnosti podle EUDR

Podle EUDR se smějí na trh EU uvádět, dodávat či vyvážet jen takové relevantní komodity či produkty:

- které nezpůsobují odlesňování;
- které byly vyprodukovány v souladu s příslušnými právními předpisy země produkce; a
- na které se vztahuje prohlášení o náležité péči.

Všechny povinnosti, které EUDR stanoví pro povinné subjekty se pak odvíjejí od výše uvedených požadavků kladených na produkty. EUDR zejména vyžaduje **provedení tzv. náležité péče**. Aby byla provedena náležitá péče, je třeba, aby se povinný subjekt přesvědčil, že:

- relevantní produkty obsahují relevantní komodity vyprodukované na půdě, na níž po 31. prosinci 2020 nedošlo k odlesňování, byly těmito komoditami krmeny nebo byly vyrobeny za jejich použití, a
- v případě relevantních produktů, které obsahují dřevo nebo byly vyrobeny za použití dřeva, skutečnost, že toto dřevo bylo vytěženo v lese, aniž by to vedlo ke znehodnocování lesů po 31. prosinci 2020; a
- že při výrobě relevantních produktů nebyly porušeny právní předpisy země produkce.

Dle článku 9 Nařízení tak povinné subjekty musí především **shromáždit informace o relevantních produktech** (jako je např. popis produktu, země a geolokace pozemků produkce, čas produkce, údaj o dodavatelích a odběratelích apod.). Na základě nashromážděných informací i všech dalších dostupných dokumentů pak povinný subjekt provede posouzení rizik dle článku 10 Nařízení, aby zjistil, zda existuje riziko, že relevantní produkty, které mají být uvedeny na trh nebo vyvezeny, jsou nevyhovující. **Uvedení relevantních produktů na trh nebo jejich vývoz je možný pouze tehdy, pokud z tohoto posouzení rizik vyplývá, že neexistuje žádné riziko nebo existuje pouze zanedbatelné riziko, že relevantní produkty jsou nevyhovující.** V opačném případě před

uvedením relevantních produktů na trh nebo před jejich vývozem přijme povinná osoba postupy a opatření ke zmírnění rizik přiměřené tomu, aby bylo dosaženo žádného nebo jen zanedbatelného rizika.

Povinné osoby zdokumentují posouzení rizik a alespoň jednou ročně je přezkoumají a na požádání zpřístupní příslušným orgánům. Povinné subjekty musí být schopny prokázat, jakým způsobem podle kritérií posouzení rizik uvedených v článku 10 odst. 2 Nařízení shromážděné informace zkontrolovaly a jakým způsobem určily míru rizika.

Prohlášení o náležitě péči

Prohlášení o náležitě péči má být výsledkem celého procesu, protože **potvrzuje, že povinný subjekt vykonal náležitou péči a nebylo zjištěno větší než zanedbatelné riziko**. Prohlášení o náležitě péči má obsahovat informace uvedené v [Příloze II](#) Nařízení a má být předloženo prostřednictvím informačního systému Komise, který měl být dle původních vyjádření Komise otevřený pro registraci v polovině listopadu a pro podávání prohlášení od 16. prosince 2024, nicméně teď s návrhem na posun účinnosti Nařízení není zatím jasné, zda bude mít dopad na spuštění informačního systému. Předloženému prohlášení o náležitě péči bude přiděleno **referenční číslo** a samo prohlášení by mělo být elektronicky dostupné. Povinné subjekty sdělí hospodářským subjektům a obchodníkům, které jsou dále v dodavatelském řetězci, relevantní informace a referenční číslo.

Pro části relevantního produktu, pro které již bylo prohlášení o náležitě péči učiněno, stačí hospodářským subjektům, které jsou malými a středními podniky, odkazovat na referenční číslo již učiněného prohlášení a zahrnout ho ve vlastním provedení náležitě péče. Hospodářské subjekty, které nejsou malými a středními podniky, mohou odkazovat na prohlášení o náležitě péči, která již byla předložena v souladu s EUDR až poté, co se přesvědčí, že náležitá péče ve vztahu k relevantním produktům obsaženým v relevantních produktech nebo z nich vyrobeným byla vykonána v souladu s EUDR. Pro ty části relevantního produktu, pro které na předešlých stupních řetězce nebyla vykonána náležitá péče, musejí povinné subjekty náležitou péči vykonat (a předložit prohlášení). Pokud hospodářský subjekt či obchodník není schopen získat informace o produktu podle EUDR, nesmí takové produkty na trh EU uvádět, dodávat, ani z něj vyvážet, a to pod hrozbou sankce.

Další povinnosti podle EUDR

Povinné subjekty dále podávají každoročně a veřejně v co nejširší míře, i prostřednictvím internetu, zprávy o svém systému náležitě péče, včetně opatření, která přijaly k plnění svých povinností stanovených v EUDR. Vzniká jim povinnost uchovávat záznamy o prohlášeních o náležitě péči po dobu pěti let od jejich předložení, zdokumentovat postupy a opatření ke zmírnění rizik, alespoň jednou ročně je přezkoumat, případně aktualizovat a na požádání zpřístupnit příslušným orgánům, informovat další hospodářské subjekty a obchodníky v dodavatelském řetězci o tom, že byla vykonána náležitá péče a že bylo zjištěno žádné nebo zanedbatelné riziko, včetně referenčních čísel prohlášení o náležitě péči.

Kontroly a sankce

Komise má identifikovat **rizikovost jednotlivých zemí** a na základě této identifikace je rozdělit do **kategorie vysoké, standardní a nízké riziko**. V závislosti na zařazení dané země, má pak členský stát stanovenou povinnost provádět kontroly souladu s EUDR, a to u 1 %, 3 % nebo 9 % hospodářských subjektů, ale i relevantních produktů a relevantních komodit.

Je-li zjištěno porušení, předpokládá Nařízení opatření předběžná, nápravná i sankční. Může

například dojít k uložení pokuty, ke konfiskaci relevantních produktů, ke konfiskaci získaných příjmů či k dočasnému vyloučení ze zadávání veřejných zakázek.

Závěr

Nařízení EUDR představuje významný krok směrem k udržitelnějšímu hospodářství a ochraně globálních lesů před odlesňováním a degradací. Povinnosti stanovené pro hospodářské subjekty a obchodníky kladou důraz na transparentnost, odpovědnost a pečlivé řízení rizik v rámci celého dodavatelského řetězce. Zavedení systému náležité péče a splnění souvisejících požadavků představuje pro povinné subjekty velkou výzvu a komplexní úkol.

Daša Aradská,
Seniorní advokátka

Weinhold Legal

Weinhold Legal, s.r.o. advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v](#)

Česku?

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)